

«RASK» Sogn og Fjordane + Volda 26.09.17

(Riktigere Antibiotikabruk for Sykehjem i Kommunene)

NICOLAY J. HARBIN
LEGE, PROSJEKTKOORDINATOR

PROFESSOR MORTEN LINDBÆK

Antibiotikasenteret
for primærmedisin

Disposisjon

- Handlingsplanen mot antibiotikaresistens, tiltak mot sjukeheim!
- Forbruk- og resistenssituasjonen globalt og lokalt!
- Diagnostikk av infeksjoner i sjukeheim, spes. UVI!
- Asymptomatisk bakteriuri!
- Hvilke antibiotika skal en velge i sjukeheim? Retningslinjene!
- Presentasjon av antibiotika fylkesdata og insidens!
- Forebygging av infeksjoner i sjukeheim, spes. UVI!
- Eksempel fra praksis- forbedringsarbeid i sjukeheim!
- Etikk i sykehjem!
- Veien videre!

Antibiotikasenteret for primærmedisin

- Opprettet i 2006
- 7 ansatte 12 forskere
- 3 hovedoppgaver
- Fagutvikling, forskning og kvalitetssikring av antibiotikabruk i primærhelsetjenesten.
- Informasjonsarbeid rettet mot befolkningen
- Deltakelse i grunn, videre og etterutdanning av leger og annet helsepersonell.
- Revisjon av Nasjonale faglige retningslinjer

Hvor finner jeg retningslinjene?

- Antibiotika.no, helsedirektoratet.no, helsebiblioteket.no(fullversjon/kortversjon)
- Som app (Iphone/Android): «Antibiotika»
- Som en del av NEL

Hva er det med ANTIBIOTIKA?

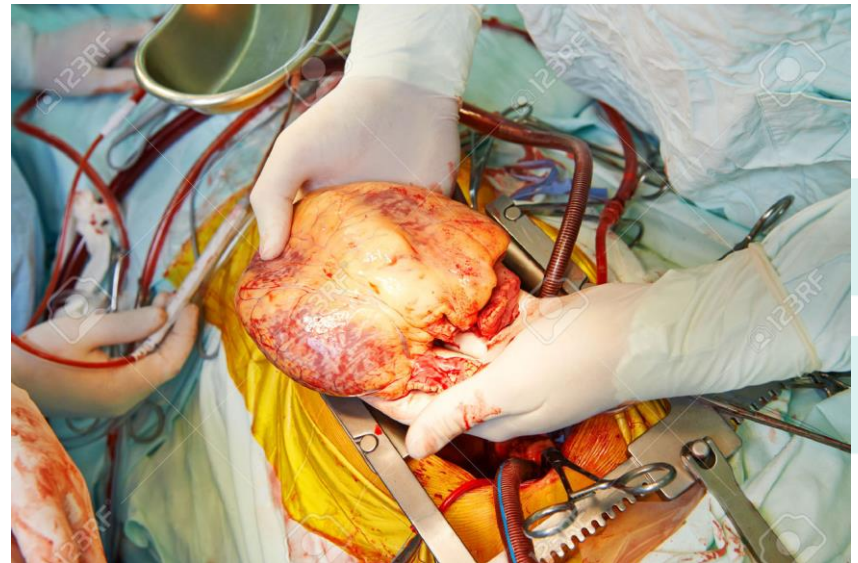
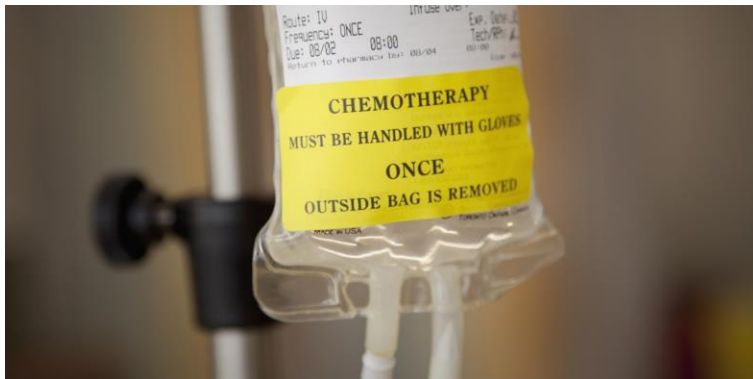
- Alle legemidler har virkninger og bivirkninger.
- Spesielt for antibiotika er at de har både bivirkninger for den enkelte pasient og *økologiske* bivirkninger.
- Bruk av antibiotika påvirker *både* sykdomsfremkallende bakterier og pasientens normalflora.
- Antibiotika utskilles gjennom urin eller fæces og kan opptas av andre bakterier før de nedbrytes.
- Begrenset ressurs:
  - Individ <-> samfunn
  - Nåtid <-> framtid

Helhetlig perspektiv

- Forventet levealder økt med 30år siden 1900. 20år pga levekår, 10år pga legevitenskap → 7år pga AB!
- All moderne medisin er basert på **virksom antibiotika!**

Handlingsplanen mot antibiotikaresistens!

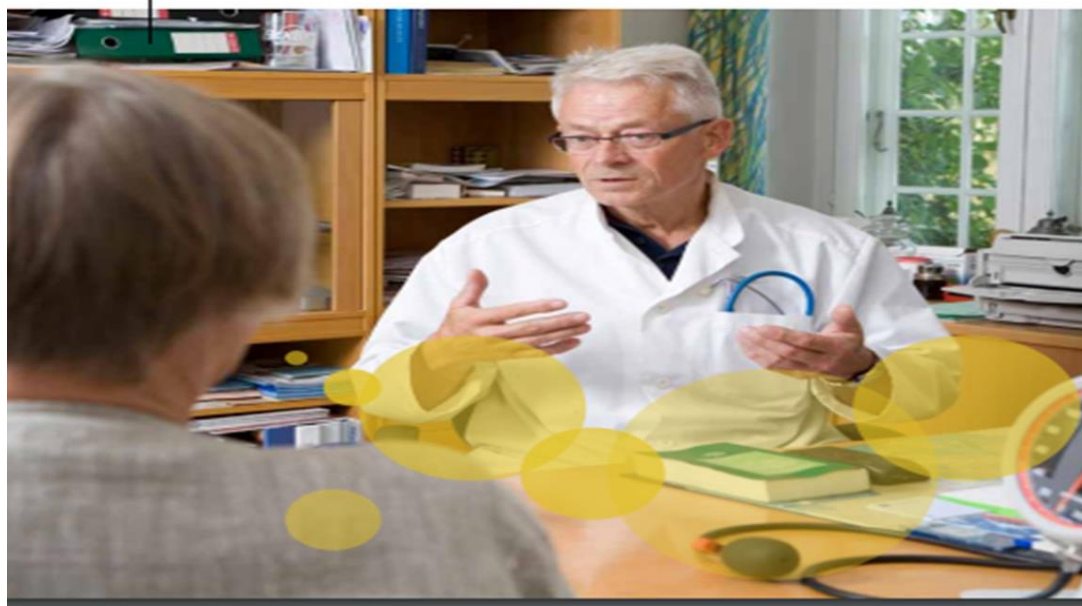

Helse- og omsorgsdepartementet

Handlingsplan

Handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten

med det mål å redusere antibiotikabruken i befolkningen
med 30 prosent innen utløpet av 2020

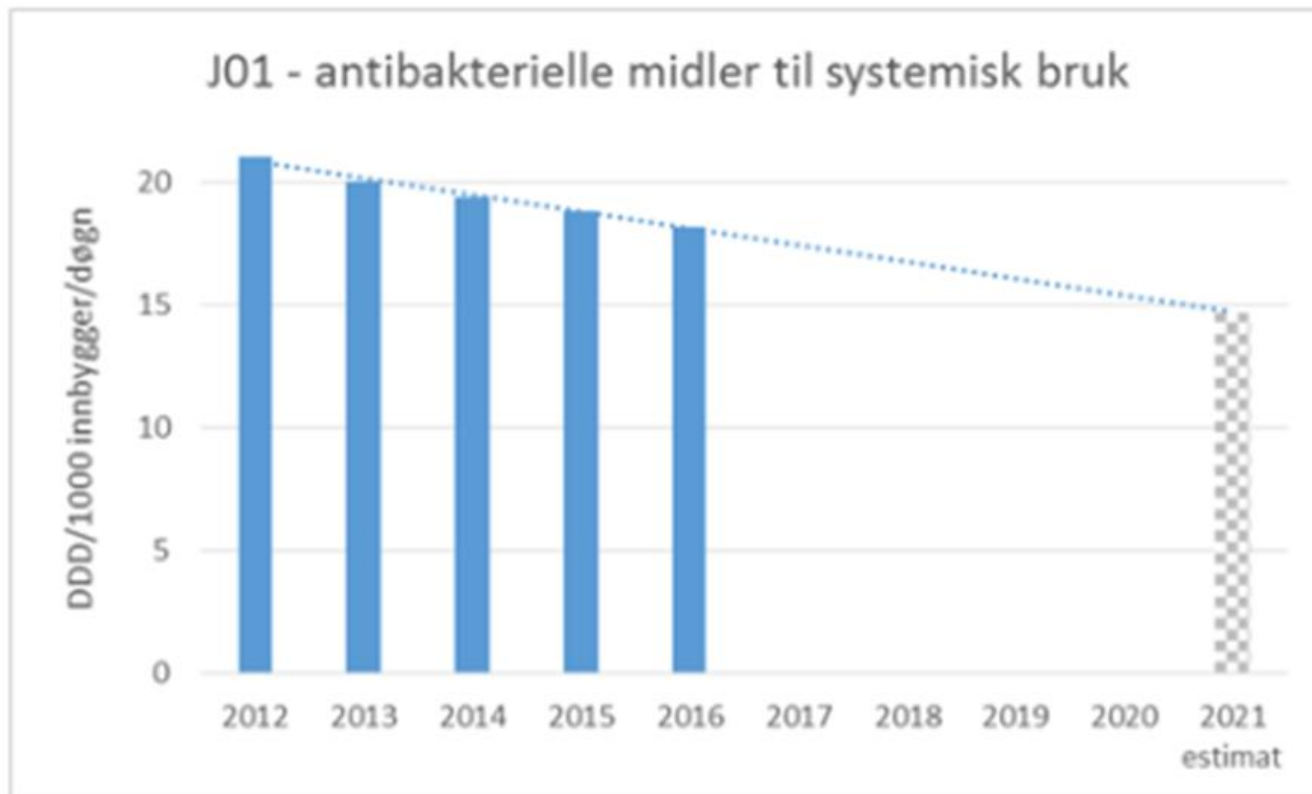

Målene....

1. Antibiotikabruken (DDD/1000innbyggere/døgn) i befolkningen er redusert med 30 % sammenlignet med 2012
2. Norge blant de tre landene i Europa som bruker minst AB til mennesker.
3. Gjennomsnittlig forskrivning av AB er redusert fra dagens 450 resepter til 250 resepter/1000 innbyggere/år.
4. Forskrivning av AB ved luftveisinfeksjoner er redusert med 20% sammenlignet med 2012
5. Det er gjennomført studier av sykdomsbyrde ved AB-resistens, konsekvenser av eventuelt for lav AB-bruk og effekt av smitteverntiltak

Hårete mål?

- Har forventning til antibiotika endret seg? Kanskje?
- Kan bli tøffere å ta de neste stegene fram til 30% reduksjon

Kommunale institusjoner (sykehjem + KAD)!

- **Tiltak 6.4; Etterutdanningsgrupper for leger i kommunale helseinstitusjoner**
- **Førstegangsmøte april-16**
- **Konklusjon:**
- Intervensjonspilot i Østfold høst-16 basert på antibiotikasetyringsprogram (ASI) og kollegabasert terapiveiledning (KTV)- Grunnlag for resten av landet
- Utkast til veileder for KAD enheter

«RASK» (Riktigere antibiotikabruk for sykehjem i kommunene)

- **Oppstartskonferanse 12.10.16 Østfold**
  - 39 av 42 institusjoner deltar (92%)
- **Oppstartskonferanse 15.02.17 Hedmark**
  - 36 av 42 institusjoner deltar (85%)
- **Oppstartskonferanse 20.04.17 Helse Bergen**
  - 55 av 69 institusjoner deltar (80%)
- **Oppstartsmøte 15.06.17 Oppland**
  - 31 av 36 institusjoner deltar (86%)

«RASK» Sogn og Fjordane + Volda

- Et samarbeid mellom ASP, RKS VEST, KAS, FHI, Norsk forening for alders og sykehjemsmedisin
- 26/26 kommuner representert (+1)
- 34/34 sykehjem deltar (100%)
- 104 avdelinger
- 1120 sengeplasser
- 111 deltagere i dag!

«RASK» Sogn og Fjordane + Volda

- **Presentasjoner (diagnostikk, korrekt AB-valg, forebygging, etikk)**
- **Gruppediskusjoner**
- **Diskusjon rundt eget forbruk:**
- **Forbruksrapport** basert på salgsdata fra apotek 01.09.16 - 31.08.17
- 5 kapitler:
  1. Totalbruk
  2. UVI-AB (mecillinam, trimetoprim+trim-sulfa, nitrofurantoin, kinolonene)
  3. LVI-AB (pen v, amoxicillin, makrolider, doksycyklin)
  4. Metenamin (Hiprex®)
  5. Administrasjonsform (Parenteral-AB)

«RASK» Sogn og Fjordane + Volda

- **Forbruksrapporten**
- Klassifisering av institusjoner:
  - Langtidsinstitusjoner: langtid + skjermet/demens avd.
  - Korttidsinstitusjon: korttid, USK, rehab, palliativ avd.
  - Blandingsinstitusjon: kort + lang
- **Korreksjonsfaktor (basert på NOIS PIAH/apotek data) → 2!**
- Gunstig vs andre AB
  - Gunstig: Pen V + G, mecillinam, trim, trim-sulfa, nitrofurantoin, kloksacillinene

«RASK» Sogn og Fjordane + Volda

Tabell 1. Oversikt over totalt antibiotikaforbruk målt i DDD/100 liggedøgn og forbruk av «gunstig» antibiotika i DDD/100 liggedøgn i % av totalt forbruk. For sykehjem er benyttet en korreksjonsfaktor i siste kolonne.

Perioden 01.05.2016 – 30.04.2017	DDD pr. 100 liggedøgn	Andel gunstige DDD av totalt innkjøpte AB (%)	DDD pr 100 liggedøgn. Alle AB justert med korreksjonsfaktor
Lillehammer Helsehus	12,1	70,7%	10,4
Gjennomsnitt alle institusjoner av samme type	11,4	63,6%	9,2
Gjennomsnitt alle institusjoner i Oppland	11,9	63,4%	9,5*
Institusjonens mål			

«RASK» Sogn og Fjordane + Volda

- **Rapporten:**

- Bevisstgjøre
- Skape diskusjon
- Danne målsetning

- Ny rapport etter 6mnd og ved 12mnd

- **NOIS PIAH:**

- Hyppigere frekvens fra x 2/år → x6/år?!

«RASK» Sogn og Fjordane + Volda

- Hva må ellers gjøres i dag?
- Hvert bord utnevner 1 talsperson for dagen!
- Evalueringskjema:
  - ✓ 1 per institusjon
  - ✓ Føres gjennom dagen
  - ✓ Leveres på slutten av dagen
- Tenke på målsetting for institusjonen:
  - ✓ Totalforbruk?
  - ✓ Andel penicillin vs «andre LVI-AB»?
  - ✓ Andel kinoloner vs «gunstige UVI-AB»?
  - ✓ Andel parenteral vs P.O AB
  - ✓ Andel cephalosporiner?
- Utnevne 1 kontaktperson for institusjonen gjennom intervensjonen
  - ✓ Kontaktinformasjon leveres i sammen med evalueringskjema i dag!

